

pomoce edukacyjne dla maturzystów

odpowiedzi

**MUZEUM
PANA
TADEUSZA**
OSSOLINEUM

1.

Po II wojnie światowej Europa została podzielona na dwie strefy wpływów kontrolowane przez rywalizujące ze sobą supermocarstwa – Stany Zjednoczone i Związek Radziecki. Pomiędzy Europą Zachodnią, a Europą Środkowo-Wschodnią zapadła tak zwana żelazna kurtyna. W państwach tak zwanego Bloku Wschodniego, w tym w Polsce, Związek Radziecki zainstalował podległe sobie reżimy komunistyczne, dzięki czemu zyskał wpływ na politykę wewnętrzną i zewnętrzną tych państw. Państwa Bloku Wschodniego były izolowane przed kontaktem ze światem zachodnim przede wszystkim poprzez brak dostępu do prawdziwych informacji oraz ograniczone możliwości przepływu ludzi. Utworzenie przez Amerykanów narodowych radiostacji Radia Wolna Europa nadających do krajów Bloku Wschodniego było sposobem na złamanie tej bariery informacyjnej. Był to element walki ideologicznej, ale także technologicznej pomiędzy USA i ZSRR, zwany zimną wojną. Celem Amerykanów było krzewienie wartości demokratycznych i zatrzymanie ekspansji komunizmu, zmobilizowanie społeczeństw do stawiania oporu reżimowi poprzez dostarczanie im prawdziwych informacji ze świata oraz tych, dotyczących ich kraju.

2.

Józef Światło był wysoko postawionym funkcjonariuszem Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego PRL, czyli policji politycznej odpowiadającej za terror i represje stosowane wobec wrogów systemu w czasach stalinizmu. Jako wicedyrektor departamentu X MBP zajmował się wewnętrzną inwigilacją partii. Należał do grona najbardziej zaufanych ludzi Bolesława Bieruta, ówczesnego premiera i sekretarza generalnego PZPR. Uciekając na Zachód ujawnił wiele informacji dotyczących kulis władzy w Polsce. Mówił między innymi o sfałszowaniu wyników referendum z 1946 roku („3 x tak”) i wyborów z 1947 roku, dzięki którym komuniści utrwalili swoją władzę w Polsce, urządzaniu politycznych procesów pokazowych ze sfabrykowanymi dowodami, torturowaniu więźniów, represjach wymierzonych w żołnierzy Armii Krajowej, eliminowaniu niewygodnych członków partii, takich, jak chociażby Władysław Gomułka, który został aresztowany oraz o walce z Kościołem i aresztowaniu prymasa Wyszyńskiego.

3.

Aby zmniejszyć wpływ Radia Wolna Europa, władze prowadziły kampanię propagandową szkalującą rozgłośnię. W tej kampanii często wykorzystywano nastroje antyniemieckie panujące w społeczeństwie polskim i wielokrotnie odwoływano się do umiejscowienia siedziby RWE (Monachium – miasto, w którym narodził się nazizm), jako dowodu, że jest to rozgłośnia służąca wrogom Polski. Pracowników rozgłośni oskarżano o kłoborację z Niemcami podczas II wojny światowej. W negatywnej propagandzie wykorzystywano również fakt, że było to radio finansowane przez amerykańskie CIA. Oprócz tego regularnie zagłuszano audycje nadawane przez Radio Wolna Europa.